

Starkare Europa

Starkare Sverige

Liberalernas valmanifest 2024

Liberalerna

Valmanifest antaget av Liberalernas partiråd, 3 maj 2024

Innehåll

Starkare Europa. Starkare Sverige.	3
Starkare Europa för en säkrare värld	4
Starkare Europa för klimatomställningen	6
Från basic till premium. Inför euron.	9
Starkare Europa för mer kunskap	11
Starkare Europa för växande ekonomi	13
Starkare Europa för trygga medborgare	15
Starkare Europa för frihet och demokrati	16

Starkare Europa. Starkare Sverige.

Europas liberala värderingar är hotade. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina är ett hot mot hela det fria Europa och partier både till höger och vänster vill försvaga Europasamarbetet. Det skulle göra också Sverige svagare. Friheten måste försvaras, och vi liberaler går främst i ledet för ett starkare Europa.

Ett starkare Europa är en förutsättning för ett starkare Sverige. Ett litet land som vårt kan inte ensamt agera mot klimatförändringarna eller Putins brutala invasion av Ukraina. Bara genom mer samarbete kan vi fortsätta stötta Ukraina och säkra omställningen till en fossilfri och växande ekonomi som är öppen mot omvärlden. Ett starkare Europa behövs för att öka säkerheten i vårt närområde och för att vi ska lyckas i kampen mot den organiserade brottsligheten. Men också för att satsa mer på kunskap och forskning – och för att hålla trycket uppe på nätjättarna för att minska barns skärmanvändning så att fler klarar skolan. På alla dessa områden är mer samarbete – inte mindre – nödvändigt för att lösa stora samhällsproblem.

Ska vi lyckas med det behöver EU förändras, så att skattepengar används på bästa möjliga sätt, att det blir enklare att fatta beslut och att EU får större muskler på flera områden. Och ska Sverige dra full nytta av EU-medlemskapet krävs att vi är med fullt ut i samarbetet och inför euron som valuta.

Samtidigt höjs röster för att bromsa samarbetet i Europa. Krafter till både höger och vänster vill istället gå en annan väg och montera ner eller försvaga Europasamarbetet. Det är samma retorik som ledde till Brexit och den långsamma tågkrasch som Storbritannien nu genomlider i ensamhet. Det vore oerhört farligt för Sverige, för vår ekonomi och vår säkerhet.

Johan Pehrson
partiledare

Starkare Europa för en säkrare värld

Den ryska fullskaliga invasionen av Ukraina är ett angrepp mot hela Europa. Ukraina kämpar för hela kontinentens frihet och behöver vårt stöd - inte bara i ord, utan också i handling. Därför är EU:s viktigaste uppgift nu att säkerställa att Ukraina vinner kriget och att Ryssland förlorar. Europa måste vinna över Putin.

När diktaturer som Ryssland och Kina stärker sitt inflytande måste världens demokratier hålla ihop och vara ett föredöme för frihet och mänskliga rättigheter. I Europa behöver vi stärka vår gemensamma säkerhet. Liberalerna var först med att förespråka ett svenskt Natomedlemskap, och nu går vi främst i ledet för att bygga ett starkare EU redo att hantera dagens och morgondagens hot. Friheten måste försvaras och det gör vi bäst tillsammans. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

1. **Ukraina måste vinna mot Putin.** Ukraina kämpar för hela Europas frihet. Både Sverige och EU måste fortsätta öka stödet till Ukraina, ekonomiskt och med vapen och ammunition, till dess att den sista ryska soldaten har lämnat - och för att återuppbygga landet därefter. För att förse Ukraina med vapen ska EU-länderna göra gemensamma uppköp av försvarsmateriel, även utanför EU. En särskild EU-representant för militärt stöd till Ukraina ska inrättas.
2. **Tullfritt för alla ukrainska varor.** EU får inte ge med ena handen och ta med den andra. Fullständig tullfrihet ska råda för alla varor från Ukraina. De kvoter som införs på ukrainsk livsmedelsexport för att skydda europeiska jordbrukare måste omedelbart tas bort.
3. **Skarpare sanktioner mot Ryssland.** Moskvas brott mot folkrätten ska inte kunna ske ostraffat. EU måste fortsätta hålla trycket uppe på Ryssland och Belarus genom fler, effektivare sanktioner. Ryska statstillgångar i Europa ska beslagtas och kanaliseras direkt till återuppbyggnaden av Ukraina. Importen av olja och gas från Ryssland till Europa måste upphöra och EU måste agera internationellt för att stoppa den ryska skuggflottan i Östersjön.
4. **Ett framtida EU-medlemskap för Ukraina.** Ukraina hör hemma i den europeiska familjen av demokratier, och måste skyddas mot fortsatt rysk aggression även efter att Ryssland förlorat kriget. Liberalerna vill se en färdplan mot EU-medlemskap för Ukraina, där landet stegvis blir en del av EU:s säkerhetspolitiska samarbete och EU:s inre marknad. Ukraina bör så snart som möjligt få observatörsstatus i Europaparlamentet och övriga EU-institutioner. Först när ett land uppfyller samtliga anslutningskrav kan fullvärdigt medlemskap bli aktuellt.
5. **Europeisk försvarsunion.** Nato ansvarar för det kollektiva försvaret av Europa, men EU behöver under de kommande åren som komplement bygga upp en trovärdig, gemensam försvarspolitik. Som ett led i att stärka den europeiska delen av Nato vill Liberalerna bygga en europeisk försvarsunion, där alla Nato-länder i EU och andra medlemsländer som vill, deltar. Här ingår att kraftigt växla upp produktionen av

försvarsmateriel både för att kunna förse Ukraina med vapen och ammunition, och för att kunna stärka den egna försvarskapaciteten. En annan uppgift är gemensamma EU-upphandlingar av försvarsmateriel och utveckling av en gemensam politik för vapenexport. En särskild EU-kommissionär för försvarsfrågor ska tillsättas med ansvar för att utveckla försvarsunionen.

6. **Gemensamt cyberförsvar.** EU spelar en central roll i att skydda våra digitala samhällen mot cyberattacker, informationskrigföring och desinformation. Liberalerna vill att EU samordnar försvaret mot attacker som drabbar flera medlemsländer samtidigt och samarbetar kring utbildning om cybersäkerhet. Vi vill se en EU-strategi kring hanteringen av hot kopplade till AI, nano och blockchain, och på sikt ett gemensamt cyberförsvar.
7. **Varning för Tiktok.** Kinaägda appen Tiktok utgör en spridningskälla för desinformation och påverkanskampanjer, och kan missbrukas för att sprida falska nyheter. Risken finns att användarnas data läcks direkt till den kinesiska regimen. Sociala medier ska inte ha diktaturer som ägare - därför måste EU liksom USA kräva att den europeiska delen av TikTok säljs till en ny ägare i ett demokratiskt land. Vidare bör myndigheter i EU och medlemsländerna införa förbud mot att säkerhetskänsliga appar som TikTok installeras på arbetsredskap.
8. **Slopa vetorätten för ett starkare samarbete mot Ryssland.** Liberalerna vill se ett starkare EU som för en kraftfull, värderingsstyrd utrikespolitik med demokrati och mänskliga rättigheter som övergripande mål. Samtidigt ser vi hur vetorätten i ministerrådet utnyttjas för att förhålla stöd till Ukraina och sanktioner mot Ryssland. Liberalerna vill därför ta bort kravet på enhällighet, exempelvis inom utrikes- och säkerhetspolitiken, och övergå till beslut med kvalificerad majoritet. Då kan mindre ambitiösa medlemsländer inte sätta käppar i hjulet för samarbete.

Starkare Europa för klimatomställningen

Klimatförändringarna är en av vår tids mest akuta utmaningar. Vi behöver agera tillsammans och snabbt. Därför är det en huvuduppgift för EU att leda den gröna omställningen och säkerställa en renare och friare framtid för kommande generationer. EU ska helt enkelt fortsätta vara världens bästa klimat- och miljöorganisation.

När Europas högerpopulister vill sätta stopp för den gröna omställningen vill Liberalerna växla upp klimatarbetet. Vi vill att Europa visar världen att det går att kombinera ambitiös klimatpolitik med att människor får det bättre, med nya gröna jobb i en ekonomi som växer. När andra partier talar öppet om nerväxt och att vi behöver bli fattigare, visar Liberalerna att en annan väg är möjlig. Men då behövs skarpare åtgärder som gör att fler både kan och vill ställa om - och en hållbar och stabil energipolitik som gör att vi producerar mer kärnkraft och förnybar energi i hela Europa. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

9. **Växla upp klimatambitionerna.** För att nå både slutmålet om ett koldioxidneutralt EU till 2050 och det kommande etappmålet 2040 krävs högsta möjliga klimatambitioner i en växande ekonomi. Därför måste dagens ambitiösa utsläppshandelssystem värnas, EU:s klimatpaket "Fit for 55" försvaras och drivkrafterna för den gröna omställningen fortsätta att förstärkas på alla nivåer. Liberalerna vill se ett handelssystem i EU för metan, kväveoxid och flourinerade växthusgaser på samma sätt som vi har för koldioxid idag. Även länder utanför EU och EES ska kunna ansluta sig till utsläppshandelssystemet.
10. **Kärnkraft behövs för klimatomställningen.** Klimatomställningen kräver att hela Europa driver en teknikneutral energipolitik som bidrar till en fossilfri energiförsörjning. Liberalerna vill se satsningar på både kärnkraft och sol, vind och vatten i hela Europa. Bindande mål för fossilfri elproduktion ska sättas för varje EU-land - så att alla är med och tar ansvar. Tempot måste öka för att koppla samman de europeiska elnäten och skapa en verkligt gemensam elmarknad. EU-kommissionen bör få mandat att säga nej till nedläggning av säker kärnkraft i EU-länderna.
11. **Storsatsning på koldioxidinfångning.** EU ska sätta upp konkreta mål för koldioxidinfångning, med bindande mål för varje medlemsland. Liberalerna föreslår att 200 miljoner ton koldioxid fångas in och lagras senast 2035. Senast 2045 ska EU ha kapacitet att fånga in och lagra minst tusen miljoner ton koldioxid årligen - det motsvarar mer än tjugo gånger Sveriges utsläpp under ett år. Vi vill även att EU skapar en marknad för negativa utsläpp som ett komplement till marknaden för utsläppsrätter.
12. **Skrota dagens jordbruksstöd.** Merparten av alla klimatskadliga EU-subventioner går idag till jordbruket. Liberalerna vill kraftigt minska utgifterna för EU:s jordbrukspolitik, att alla produktionsstöd tas bort och att enbart stöd till omställning av jordbruk och landsbygdsutveckling finns kvar. Jordbrukspolitiken bör möjliggöra den gröna omställningen och vara en del i att säkra livsmedelsförsörjningen i händelse av kris

eller krig - men ska inte hålla den fossila ekonomin under armarna.

13. **Gynna livsmedel av hög kvalitet.** Svenska bönder som producerar livsmedel med god djuromsorg och miljöhänsyn måste kunna konkurrera på rättvisa villkor. Liberalerna vill se kraftiga begränsningar av långa djurtransporter i EU. EU:s veterinärmyndighet ska fungera som ett "matens och märkningens FBI", med resurser och sanktionsmöjligheter för att säkerställa att alla EU-länder följer regler kring djurskydd, livsmedelssäkerhet och förbud mot antibiotika till friska djur.
14. **Nya GMO-regler för klimatvänligt jordbruk.** Med modern GMO-teknik kan skördarna öka samtidigt som markanvändningen och användningen av bekämpningsmedel minskar. Vi vill se liberaliserade GMO-regler i Europa så att vi kan spara på jordens resurser och samtidigt stärka jordbrukets motståndskraft mot klimatförändringar. Dagens restriktiva hållning till GMO försvårar för forskare i EU gentemot exempelvis USA, Indien och Kina.
15. **Klimatmärkning på alla varor.** Det måste vara enkelt att göra rätt, oavsett om det handlar om vilka varor man köper, hur man reparerar dem eller återvinner dem. Alla varor som säljs i Europa, från bilar till maten på bordet, ska märkas med sitt klimatavtryck senast 2035 och all teknik med sin energiförbrukning.
16. **Förläng reklamationsrätten till tre år.** Liberalerna vill att reklamationsrätten för elektronikprodukter som går sönder genom normalt bruk utökas till tre år. Den som säljer varor på EU:s inre marknad ska inte kunna göra stora vinster på slit-och-släng-produkter som snabbt går sönder.
17. **Klimatsmart handel.** EU:s handelspolitik är ett effektivt verktyg för att påverka andra länder i klimatarbetet. Därför bör EU ställa ännu högre krav vad gäller miljö- och klimatåtgärder i handelsavtal som förhandlas med länder runt om i världen. På så sätt får EU andra länder att minska utsläppen och ingen får konkurrensfördelar genom att skada miljön.
18. **Fler klimatinvesteringar i andra länder.** Klimatkrisen är global och utsläppen måste minska i hela världen. Därför måste EU också investera i miljövänlig teknik även i andra länder, där utsläppen kan minska ännu mer per satsad krona. Liberalerna vill att EU ökar klimatbiståndet för att stödja de fattigaste länderna så att de kan bygga upp en hållbar, grön industri som blir en viktig del i världshandeln.
19. **Klimatbeskatta import av klimatskadliga produkter.** Liberalerna har varit med och förhandlat fram EU:s nya klimattullar som innebär att den som importerar klimatskadliga varor betalar för sina utsläpp vid gränsen. Nu vill vi utvidga klimattullarna till att även täcka utsläppen från importerade produkter som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, exempelvis plast. Det motiverar till grön omställning i resten av världen.

20. **Rädda strömmingen och sillen.** Läget för Östersjön är allvarligt och läget för sillen och strömmingen är akut. Fisket runt Sveriges kuster ska bedrivas på ett hållbart sätt, med kvoter som vilar på vetenskaplig grund och akuta fiskestopp i kritiska lägen. Fiskemetoder som allvarligt skadar det marina livet ska förbjudas i Europa, skadlig trålning ska begränsas i bland annat marina reservat och det behövs ett stopp för bottentrålning i skyddade områden.
21. **Stärk skyddet av vår natur.** Ett starkt skydd för sjöar, hav och vattendrag är angeläget för de sårbara ekosystemen, men också livsmedelsproduktion och vattenförsörjning. Att vårt vatten och vår luft är ren, hälsosam och giftfri är avgörande både för människa och miljö. För vår skog och vår natur handlar det dels om att öka skyddet av naturområden i Europa i linje med våra globala åtaganden, dels arbeta i samverkan med branschen för att den ska vara en del av lösningen. I det ligger både att äganderätten och miljönyttan ska säkras och att svensk skogsindustri fortsatt kan utgöra en av Sveriges viktigaste näringar.

Från basic till premium. Inför euron.

Sedan Sverige sade nej till euron för över tjugo år sedan har kronan tappat nästan en tredjedel i värde. Svenska småföretag drabbas av osäkerhet och sommarsemestern utomlands svider onödigt mycket i mångas plånböcker. Dessutom går Sverige miste om inflytande över frågor som påverkar jobb och tillväxt här hemma.

Sverige behöver en stark och stabil valuta. Därför vill Liberalerna att Sverige inför euron senast 2029. Det är vi ensamma om. Vi vill att Sverige blir EU-medlem fullt ut tillsammans med våra viktigaste grannar - som också är de länder som tar ansvar för och vill utveckla Europa. Det handlar om enklare handel, stärkt konkurrenskraft, inflytande - och vårt lands säkerhet. Med en stark euro får vi ett starkare Sverige.

22. En stark och stabil valuta, för vår ekonomi och säkerhet

Sedan Sverige valde att stå utanför eurosamarbetet har värdet på den svenska kronan minskat med nästan 30 procent. Det innebär att vi blivit fattigare. Sverige importerar inflation som gör att priset på både livsmedel och industrins insatsvaror stiger och färre har råd att åka på semester utomlands.

Vi behöver en stark och stabil valuta för enklare handel och stärkt konkurrenskraft. Med samma valuta som två tredjedelar av de länder vi handlar mest med blir livet lättare för både företag och konsumenter. Det skapar stabilitet och tillväxt och fler jobb med bättre villkor. Dessutom skulle euron fungera som ett skydd mot att illasinnade aktörer spekulerar mot kronan eller på annat sätt försöker sänka vår ekonomi.

23. Gemensam valuta stärker EU

Sedan euron först såg dagens ljus har antalet euroländer ökat från ett knappt dussin till över tjugo. Bara sex EU-länder står idag utanför euron: Bulgarien, Rumänien, Ungern, Tjeckien, Polen och Sverige. Och så Danmark, som valt att knyta sin valuta till euron.

Sverige måste välja rätt lag och bli EU-medlem fullt ut, tillsammans med de länder som vill stärka och utveckla samarbetet. Det handlar om att Europa ska stå starkt och enat när liberala demokratier hotas. Ju fler länder som delar samma valuta, desto mer kraftfull kan EU bli som ekonomisk aktör i världen. Ett splittrat Europa spelar Putin i händerna.

24. Sverige ska sitta med vid bordet. Genom att säga nej till euron har vi tackat nej till ett stort mått av inflytande över den politik som kan skapa jobb och välfärd i vårt land. Det är inte en klok politik. I snart 25 år har länderna i eurozonen valt att samarbeta tätt på det ekonomiska området. Ett samarbete som blivit allt djupare och viktigare sedan finanskrisen - och som Sverige helt står utanför.

Sverige, som är ett land byggt på handel och utbyte med omvärlden, behöver sitta med vid bordet när frågor hanteras som påverkar ekonomi, jobb och välfärd här

hemma. Euron är den viktigaste pusselbiten för att vårt land fullt ut ska bli en del av den europeiska gemenskapen.

Starkare Europa för mer kunskap

Det behövs en kulturförändring i samhällets syn på barns tillgång till skärmar. Barns och ungas skärmanvändning bidrar till försämrade inlärning, sämre språkutveckling och koncentrationssvårigheter. Sociala medier tar allt större plats i barns liv. Liberalerna agerar i regeringen för att göra grundskolan mobilfri, att alla elever får rätt till skolböcker och sätta stopp för ogenomtänkt skärmanvändning i förskola och skola. Nu vill vi ta skärmtidsfrågan till Europa, för det är bara med EU:s kraft vi tillsammans kan ta kampen mot nätjättarna, så att föräldrarna kan återta kontrollen och minska barn och ungas skärmtid. Så att fler barn lyckas i skolan.

Skolresultaten sjunker i nästan hela Europa. Den utvecklingen måste vändas om alla barn ska få en rättvis start i livet och Europa ska klara konkurrensen från USA, Kina och Indien. Liberalerna vill att EU blir världsledande inom grön teknik, AI och klimatomställning. Men då behöver Europas elever bli bättre på matematik och naturvetenskap, fler studenter behöver läsa utomlands och EU satsa gemensamt på spjutspetsforskning. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

25. **Mera fritid, mindre skärmtid.** Föräldrarna måste få återta kontrollen från techjättarna så att barn och ungas skärmtid kan minskas. Då kan vi minska nätmobbning, sömnbrist, övergrepp och utseendehets och istället se till att fler barn lyckas i skolan. Liberalerna vill därför att EU klassar sociala medier för yngre barn som en skadlig produkt – med inspiration från hur man behandlar tobaksbolagen. EU-lagstiftning bör införas som säkerställer att föräldragodkännande krävs för yngre barns konton på sociala medier, och för att nattlås ska gälla på sociala medier för barn om en förälder inte anger annat.
26. **Europeiska skolutbyten redan på högstadiet.** I tider av polarisering måste fler ungdomar få vidga vyerna. Vi vill öka möjligheterna att göra klassresor eller annat utbyte med andra skolor i Europa redan i grundskolan. Målet är att varje ung person i Europa ska ges möjlighet att delta i utbyte före 20 års ålder.
27. **Fler möjligheter till utlandsstudier.** Erfarenheter från utlandsstudier blir allt mer eftertraktade på en internationaliserad arbetsmarknad. Fler studenter måste få möjlighet till utbyte i Europa, och därför vill Liberalerna öka budgeten för utbytesprogrammet Erasmus+ och arbeta för att även Storbritannien och EU:s kandidatländer ingår.
28. **Studentutbyte även med funktionsnedsättning.** Utbytesprogrammet Erasmus+ behöver vidgas och bli mer lättillgängligt för personer med funktionsnedsättning, både på akademiska utbildningar och på yrkesutbildningar. Detta kräver ökat stöd för studenter med funktionsnedsättning i Erasmus+ och mer information till skolornas personal och studenter om möjligheterna till utbytesstudier.
29. **STEM-strategi för hela EU.** Skolresultaten sjunker i nästan hela Europa. Den utvecklingen måste vändas om Europa ska klara konkurrensen från USA, Kina och

Indien. Liberalerna vill att EU-kommissionen lägger fram en strategi för hur Europas elever från grundskolan och uppåt ska få bättre kunskaper i STEM-ämnena: matematik, ingenjörsvetenskap, naturvetenskap och teknik.

30. **Lättare jämföra gymnasiebetyg.** Skilda betygssystem i Europa sätter käppar i hjulet för unga som vill studera utomlands. Vi vill införa en standard som gör det lättare att översätta gymnasiebetyg från olika europeiska länder, och på sikt harmonisera eller samordna betygssystemen för att underlätta studier i hela Europa. Så kan fler svenska elever enklare ges möjlighet att studera i ett annat land.
31. **Europeisk antagningsportal.** I Sverige finns alla högskoleprogram och kurser på en och samma webbplats, men för den som vill söka sig utomlands är det krångligt. Liberalerna vill se en gemensam antagningsportal som gör det enkelt att söka utbildningar på alla universitet och högskolor i Europa.
32. **Satsa på spjutspetsforskning inom kärnkraft och annan grön teknik.** Europa ska bli världsledande när det gäller forskning och innovation kring grön teknologi och klimatomställning. Liberalerna vill bana väg för europeiska excellenscentra genom att använda mer av EU-budgeten till spjutspetsforskning inom modern kärnkraft, halvledare, batterier och AI. Här ingår även att gemensamt finansiera anläggningar för spjutspetsforskning. På så sätt kan världsledande forskare rekryteras och ges bästa tänkbara förutsättningar.

Starkare Europa för växande ekonomi

När Kina flyttar fram sina positioner måste EU stå samlat, annars riskerar vi att halka efter. Samtidigt höjs röster i Europa för mer subventioner och protektionism. Men det är inte så vi bygger vårt land och vår kontinent starkare och rikare. Det är bara genom innovation, öppna marknader och stärkta band med andra demokratier i världen som vi kan bygga en motståndskraftig ekonomi som gör klimatomställningen möjlig.

Liberalerna vill att EU blir världsledande inom grön teknologi, och då behövs goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa. Vi ska riva de hinder som finns kvar på den inre marknaden, öka frihandeln med USA och andra demokratier och säkra tillgången till viktiga råvaror som behövs för att bygga framtidens batterier och klimatsmarta lösningar. I en tid där Sverige och andra länder har brist på arbetskraft måste det bli enklare att flytta dit jobben finns. Svensk konkurrenskraft är helt beroende av att det går bra för resten av Europa. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

33. **Mer inre marknad.** Den inre marknaden är Europas viktigaste verktyg på den globala spelplanen för att skapa jobb och tillväxt här i Sverige och resten av Europa. De hinder som kvarstår för att säkra fri rörlighet i Europa måste rivas - när det gäller varor, kapital och framför allt för tjänster. Företag och arbetstagare ska inte behöva brottas med 27 olika regelverk och därför behövs fler gemensamma regler som gör vardagen enklare.
34. **Gör det enklare att flytta inom Europa.** I en tid då några länder skriker efter arbetskraft medan andra brottas med arbetslöshet måste det bli enklare att flytta dit jobben finns. Liberalerna vill fortsätta minska det krångel som fortfarande gör det svårt att flytta inom EU. För den som flyttar till Sverige måste det bli lättare att få personnummer och skaffa bank-id. Vi vill göra det enklare att godkänna examens- och yrkesbevis från andra EU-länder och införa en gemensam e-legitimation i hela Europa.
35. **Färre hemmafruar, fler som jobbar.** Vill vi att EU ska kunna konkurrera med USA och Kina kan inte Europa ha världens mest välutbildade hemmafruar. Jämställdheten måste ta ett stort kliv framåt i hela Europa, vilket kräver avskaffad sambeskattning och att fler medlemsländer säkerställer tillgång till en barn- och äldreomsorg värd namnet. Svensk ekonomi vinner i högsta grad på att fler arbetar och ekonomin växer i övriga Europa.
36. **Ja till frihandel, nej till protektionism.** Liberalerna vill se fler frihandelsavtal mellan EU och viktiga partners runt om i världen. Förhandlingarna om ett frihandelsavtal mellan EU och USA bör återstartas, det färdiga frihandelsavtalet med bland annat Brasilien och Argentina måste komma på plats och frihandelsförhandlingarna med Indien snabbas på.
37. **Mer kvalificerad arbetskraftsinvandring.** Bristen på arbetskraft är stor i både Sverige och andra europeiska länder. För ett livskraftigt och växande näringsliv behövs

gemensamma insatser för att attrahera både högkvalificerad arbetskraft och andra personer som den europeiska industrin behöver. Liberalerna vill utveckla EU:s system med "blåkort" och underlätta för personer som fått arbetstillstånd i ett EU-land att arbeta i hela EU utan ytterligare byråkrati.

38. **Bryt beroendet av Kina.** Europa behöver bryta beroendet av Kina och Ryssland och säkra egen tillgång till batterier, solceller och annat som krävs för att klara energiomställningen, liksom till komponenter och råvaror för vår industri. Men lösningen är inte protektionism eller gammaldags industripolitik. Bara genom forskning, frihandel och stärkta band med demokratiska partners runt om i världen kan vi bygga en stark och motståndskraftig ekonomi i Europa.
39. **Världsledande på AI.** Europa måste hålla jämna steg med Kina inom AI, och den nya tekniken ska kunna blomstra samtidigt som individens rättigheter och integritet skyddas. Liberalerna vill se en flexibel och teknikneutral EU-lagstiftning som främjar konkurrens och innovation, men som även skyddar immateriella rättigheter och inte skapar nya monopol för techjättar. En europeisk AI-säkerhetsstrategi bör tas fram för att hantera externa hot kopplade till användning av AI.
40. **Friare marknad - mindre krångel.** Gemensamma lagar och regler i Europa underlättar för företag och medborgare. Den fria rörligheten för varor, tjänster, kapital och personer innebär stora förenklingar. Haveriet efter Brexit visar hur krångligt och svårt det blir när gemensamma regler inte längre gäller. Samtidigt är det viktigt att regelbördan inte ökar och människors vardag krånglas till i onödan till följd av svårtolkade eller alltför detaljstyrande regelverk. Liberalerna vill se bättre konsekvensutredningar av samtliga lagförslag i EU, och att regelbördan minskas.
41. **Modernisera EU-budgeten.** Europa behöver investera gemensamt på områden där samarbete behövs: forskning, klimatomställning, migration, brottsbekämpning och försvar - och för att stötta Ukraina ekonomiskt och militärt. För att finansiera det måste kraftiga nedskärningar ske i EU:s kostsamma jordbruksstöd och regionalpolitik - det är bättre än att den svenska EU-avgiften höjs. Liberalerna ser fördelar med att låta exempelvis intäkter från de nya klimattullarna gå direkt till EU-budgeten för att minska behovet av inbetalningar från medlemsländerna. Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg måste upphöra. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.

Starkare Europa för trygga medborgare

Skjutningar och sprängningar begränsar friheten för vanliga människor runt om i Sverige. Äldre luras på sina livsbesparingar av cyniska telefonbedragare och stöldlighör härjar i bostadsområden runt om i landet. De här brotten begås ofta av gäng och kriminella nätverk som verkar över nationsgränser, med tät koppling till narkotikasmuggling och människohandel. Nu måste EU få rätt verktyg för att bekämpa den gränsöverskridande gängbrottsligheten, så att svenska gängledare inte längre kan gömma sig på den spanska solkusten.

Liberalerna vill kraftigt förstärka EU:s brottsbekämpande samarbete så att polis och andra myndigheter kan följa de kriminella hack i häl och knäcka deras kommunikation. Vi vill se en kraftfull europeisk polis, gemensamma åklagare med utökat mandat och ett gemensamt gränsskydd. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

42. **Europa-polis ska knäcka gängen.** Svenska gängkriminella ska inte kunna gömma sig på spanska solkusten. Vi vill utveckla Europol till en verkligt operativ polismyndighet som kan bedriva förundersökningar och utreda brott där flera länder är inblandade. Sverige bör här ta ett första initiativ för att samla länder som vill fördjupa samarbetet. Ett europeiskt poliskontor bör öppnas i Sverige för att underlätta samarbete mellan svenska och europeiska brottsbekämpande myndigheter.
43. **Stärk den europeiska åklagarmyndigheten.** Liberalerna var länge ensamma om att kräva att Sverige ska bli medlem i EU:s åklagarmyndighet, EPPO. Det blir verklighet i år. Men det är hög tid att ta nästa steg, så att EPPO får mandat att hantera alla typer av gränsöverskridande brottslighet som medlemsländerna inte kan hantera själva. Till exempel narkotikabrott, cyberbrott, terrorism och människohandel. EU-åklagaren ska kunna väcka åtal i svensk domstol.
44. **Europeiskt polisregister.** Effektiva verktyg krävs för att bekämpa gängbrottslighet och stöldlighör i Europa. Liberalerna vill att ett gemensamt polisregister för EU-länderna inrättas. På så sätt skulle gripanden i Spanien kunna leda till fällande gängdomar i Sverige.
45. **Gemensamt gränsskydd i Europa.** Liberalerna slår vakt om den fria rörligheten i Europa, men det kräver i sin tur att den yttre gränsen till EU och Schengenområdet stärks väsentligt. Liberalerna vill att EU tar över ansvaret för hela den yttre gränskontrollen, för att säkra att samma effektiva gränsskydd och rättssäkra och humana gränskontroller gäller överallt. EU:s gränsskyddsmyndighet Frontex måste därför kraftigt byggas ut.
46. **Lättare söka vård utomlands.** Vikten av att den fria rörligheten inom EU fungerar blir aldrig så tydlig som när man blir sjuk. I dag har alla svenska patienter rätt att söka vård i andra EU-länder, men systemet måste göras enklare. Liberalerna vill se ett gemensamt system för e-recept så att det blir enklare att hämta ut medicin på apotek var man än befinner sig i Europa.

Starkare Europa för frihet och demokrati

Europasamarbetet bygger på våra gemensamma liberala värderingar, men i delar av EU är friheten hotad. I flera länder inskränks rättsstaten och utrymmet för fria medier och civilsamhälle sätts på undantag. Antisemitismen och extremismen växer och vi ser hur hbtqi-personers rättigheter kränks på flera håll. De högernationalistiska krafter som drivit på denna utveckling hotar i förlängningen hela Europasamarbetet. Den utvecklingen måste vändas.

Liberalerna vill ge EU skarpare verktyg så att medlemsländer som inte respekterar våra gemensamma värden alltid möts av tydliga konsekvenser. Tack vare Liberalernas arbete i regeringen kommer aborträtten grundlagsskyddas här i Sverige. Nu vill vi att den grundläggande rätten till fri och säker abort garanteras i alla EU-länder. En kvinna ska ha rätt att välja, oavsett om hon bor i Malmö eller på Malta. Med ett starkare Europa får vi ett starkare Sverige.

47. **Ingen bankomat för auktoritära regimer.** Att vissa EU-länder systematiskt inskränker rättsstaten, begränsar pressfriheten och kränker människors rättigheter är oacceptabelt - och måste få kännbara konsekvenser. Liberalerna vill skärpa regelverket så att regionalstöd och andra bidrag snabbare dras in när ett medlemsland inte respekterar grundläggande rättigheter eller bryter mot demokratis och rättsstatens principer.
48. **Indragen rösträtt när rättsstaten kränks.** Redan idag kan rösträtten dras in för länder som allvarligt missköter sig, och den möjligheten måste utnyttjas aktivt. Ett land som inte upprätthåller respekten för samtliga krav som gäller för EU-medlemskap och motsätter sig EU:s grundvärden måste under en tid kunna stängas av från Europasamarbetet.
49. **Rätt till abort i hela EU.** Liberalerna vill att rätten till fri abort grundlagsskyddas i hela EU och skrivs in i EU:s stadga för grundläggande rättigheter. Så länge som rätten till fri abort respekteras, är det viktigt att varje EU-land själv ansvarar för sin egen lagstiftning, eftersom vi aldrig kan acceptera att ett medlemsland tvingas införa strängare regler. EU-medborgare som vägras abort i hemlandet ska utan risk för repressalier ha rätt att genomföra abort i ett annat medlemsland. Alla Europas kvinnor ska ha rätt till lagliga, säkra och lättillgängliga aborter. Så kallad samvetsfrihet, det vill säga vårdvägran, ska bekämpas.
50. **Stärk skyddet för hbtqi-personer.** På flera håll i Europa kränks hbtqi-personers rättigheter av regeringar och myndigheter. Liberalerna vill stärka diskrimineringskyddet på EU-nivå, så att samkönade par och andra regnbågsfamiljer erkänns i samtliga medlemsländer, och rätten att flytta i Europa garanteras oavsett hur en familj ser ut. Vi vill se ett totalförbud mot omvändelseterapi för hbtqi-personer och förbud mot tvångsterilisering i hela EU.

51. **Totalförbud mot barnaga och hedersförtryck.** Europas barn ska skyddas mot alla typer av våld och övergrepp, och därför ska totalförbud mot uppfostringsvåld, barnaga och hedersförtryck införas i hela EU och införas som en grundläggande rättighet i EU:s rättighetsstadga. Samarbetet mellan polismyndigheterna i Schengenområdet måste stärkas för att förhindra att barn förs ut ur EU mot sin vilja.
52. **Krafttag mot extremism och antisemitism.** EU ska arbeta aktivt tillsammans med medlemsländerna för att förebygga och bekämpa rasism, religiös intolerans och våldsbejakande extremism. Antisemitism har ingen plats i Europa och måste med kraft motarbetas. Likaså krävs åtgärder för att bekämpa hat mot romer och muslimer. Vi ser hur radikal islamism ofta sprids genom verksamheter som finansieras från diktaturer. Det måste stoppas genom gemensam EU-lagstiftning mot finansiering av religiösa samfund från odemokratiska länder. Hatpredikanter ska nekas inresa till EU.
53. **Europeisk samtyckeslag.** Gemensamma insatser behövs i Europa för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och killars våld mot tjejer. Vi vill se en europeisk samtyckeslag och en gemensam definition av att sex utan samtycke ses som våldtäkt. Kontaktförbud som utfärdats av en myndighet i ett EU-land ska gälla i hela unionen.
54. **Inför en verklig offentlighetsprincip för EU.** EU:s offentlighetsprincip ska stärkas och huvudregeln på alla områden ska vara offentlighet – inte sekretess. En rätt till allmänna handlingar och meddelarfrihet inom unionsrätten som tillförsäkrar en gemensam rätt till offentlighet, dels från EU:s institutioner, dels från medlemsländernas myndigheter i ärenden som rör ekonomiska stöd från EU, ska införas. Öppenhetsförordningens regler ska gälla alla EU:s institutioner och organ.